

פרשת שמיני

תשפ"ג

גליון קי"ט

מחמת ימי המועד נכתב במהירות ולא הוגה כראוי

פרעה בפיג'מה באמצע הלילה - אסרו חג בעבותים

אולם בוש אני מחברי לפרוק עול מצוה מהתורה ברבים! ומה גם שהמדבר ברבים ככל שמתרבים השומעים מתרבה האיסור, מספיק לי להתחייב בגין עוונותי הפרטיים, ולמה לי להוסיף חטא על חטא ולסבול גם עבור אחרים? ועוד זאת שהעושה עבירה ברבים עובר בנוסף גם על איסור חילול ה'! על כן הבה נקבע שנשב ונדבר ביום חמישי הקרוב בשעה 8:20 בבוקר, בביתנו או בחדר צדדי פנוי שנמצא בבניין בית הכנסת. - והואיל ומי כמוני יודע שהנך מעריך את זמנך, וגם לעבור איסור הרי אינו דבר של מה בכך, אשלם לך \$100. להנעמת השיחה אביא למפגש עוגת בוקר ענקית שיעור קביעות סעודה וברכת המזון, בורקס חלבי, ושתייה חמה או קרה דייטא - שהרי בעל לשון הרע מפסיד את העולם הבא, לכל הפחות שיאריך ימים בעולם הזה...."

הביט בו זונדל בצעם עצור, לולי כבודו כלל לא היה מתייחס אליו ואמר: "זכי הנך מעוניין להכשילני בלאוין ועשין רבים? הלא אפילו אם תתן לי כל הון דעלמא (כל הון שבעולם) לא אשב בשיחה כגון זו!"

ר' בריש הביע את פליאתו: "מדוע כבודו נפגע כל כך?" השיב זונדל: "אתה מסית, מדיח, מיסיונר, מכת הלל לעידוד נושרים מכרם בית ישראל סבא, קליפת עמלק בדורנו, אינטרנט מהלך, 'איפון אנושי', על מסית כמון נאמר 'מורידין ולא מעלין' (אם נפל לבור עמוק והוא בסכנת מוות לא מעלין אותו, ואם לא נפל מורידין אותו, ול"ד להלכה). אין לך חלק לעולם הבא, הנני מתרהר על שלא תהיין לדבר עמי או עם מי מבני ביתי דבר מטוב עד רע."

במהלך היום ר' בעריש התקשר לזונדל, הוא לא לקח סיכון, ומיד מששמע את קולו התרה בו שיתק ממנו את הקשר לחלוטין, ושב על דבריו מהבוקר מילה במילה, ועוד הוסיף עליהם כהנה וכהנה.... הכל נשמר בהקלטה. אחר מספר ימים, היה זה יום חמישי בשבוע בשעת תפילת שחרית עמד היהודי הלו כהרגלו, ספק לפני שחרית ספק אחריו, ספק במעבר בין המניינים, במקום מרכזי בבית המדרש, עטוף בטלית ומוכתר בתפילין רש"י מהודרות, כשחיוך על שפתיו, סומק ורוד של הנאה על לחייו, וזיק שובב בעיניו, ומשמיע סוד שיח לשון הרע בקולי קולות מכל העולה על רוחו.

השעון הורה על השעה 8:20 בבוקר כשלתפע נכנס חרש לבית המדרש יהודי נכבד. בשם ר' בעריש שהקדים לשמוע את נושאי השיחה, לצדו ניצב נער שליחיות, ידיו עמוסות לעיפיה בכיבוד עשיר ממסעדה יוקרתית סמוכה, ביד ימינו עוגת בוקר ענקית שיעור קביעות סעודה וברכת המזון. בורקס חלבי, עם בקבוק קוקה קולה דייטא ברד חצי קפוא, וביד שמאלו כוס קפה מהבילה (לא של כוללים, חצי שקל על הכוס, גרגרי הקפה, והסוכר, וחצי שקל על תוספת חלב) בספל חרסיה קפה מקורי קליה וטחינה במקום, בכלים אמתיים, מפוינים יוקרתיים כל הכלים מודפסים עם לוגו מיוחד, של מאה דולר ארה"ב.... המשלוח הונח בכבוד לפני ר' זונדל מידוענו....

זונדל נלפת ובוש עד עמקי נשמתו. אף אחד מלבדו לא הבין את המסר, הוא זכר היטב את הביטויים החרिפיים שאמר לר' בעריש, שכעת התברר שהם מופנים עליו בלבד, עליו ולא על ר' בעריש הצדיק!

אבל גם אילו לא היה זוכר, כשפתח את הטלפון אחר התפילה המתינה לו הודעה בקולו: "אתה מסית, מדיח,

בשמואל א' (כה, ב) בנבל 'ואיש במעון ומעשהו בכרמל, פ' כי עיר מגורו היה מעון, ומקנהו וקנינו היה בכרמל, ובכל זאת קראהו הכתוב שם (ל, ה) 'נבל הכרמל', על שם העיר אשר בה עשה נבל מסחרו וקנינו. שקרא לו נבל הכרמל, והרי **שעל פי דין תורה נקבע מקום מגוריו אחר מקום עבודתו...** אמר ר' מייליך: ולדין ייאמר, הנה גם לרבש"ע יש כביכול 'קופה' הנקראת 'קופת היראים' שממנה מפרנס את יראי ה' ומספק להם כל צרכיהם, וכדכתיב (תהלים לד י) יראו את ה' קדושי כי אין מחסור ליראיו, וכשם שפסק הגר"ח זצ"ל שמי שאינו תושב העיר אך עובד בה שכבר נחשב הוא לעניי עירך - **כך הוא 'הדין' גם לעניין 'קופת היראים'... גם מי שאינו עדיין בגדר ירא ה' אך 'עובד' ומשתדל להגיע למדרגה זו, מתגבר על יצרו בשמירת העניינים והפה, גודר עצמו ומתרחק מן העבירה, אף הוא 'לעניי עירך' יחשב, ובדין הוא שיקבל שכרו משלם ולא יאה לו מחסור...**

הוסיף ר' מייליך ב'דרך צחות' שכל אחד מאיתנו סוגר את העניינים והפה לשמונה שעות ביום, ויש המהדרים אף יותר... אבל צריך לראות שזה יהיה כל ה-24 שעות...

זה ע"ד המשל שהמשיל הרה"ק 'קדושת ציון' מבאבוב זי"ע ה"ד כי הנה הנוסע ברכבת הנוסעת בדרכה לווארשא כבר נקרא שהוא שוהה על ה'ווארשעווער באן' (הרכבת הוורשאית) אף אם עדיין רחוק הוא מווארשא כרחוק מזרח ממערב. על דרך זה, המתחזק לעלות בהר ה' ומתחיל לילך בדרכי היראה, אף אם עדיין דרך ארוכה לפניו, כבר נמנה על קהל 'יראי ה'.' ומה מתוק לחיך לבאר בזה מה שנאמר (תהלים קכח א-ג)

'אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו, יגיע כפך כי תאכל אשריך וטוב לך', שבתחילה אמר אשרי כל ירא ה' - זה שזכה להגיע למדרגה נעלית זו להיות ירא ה', וממשיך וכתוב שלא רק יראי ה' הינם 'מאושרים' אלא גם ההולך בדרכיו - מי שעדיין אינו ירא אלוקים אבל הוא משתדל בעניין, והולך בדרכי היראה. ומביא הכתוב ראיה לדבר מיגיע כפך כי תאכל - שכשם שיגיעת כפיים והעסק במלאכה היא הקובעת האדם היכן נחשב 'מקום מגוריו' לעניין 'עניי עירך' וכן"ל, כך גם לעניין 'קופת היראים' 'שעל ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, מי ש'הולך בדרכיו' אף הוא בכלל אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא... וגם הוא זוכה לכל הברכות האמורות שם באותו מזמור למי שהינו 'גבר ירא ה'...'

מעשה נוסף (מהספר 'טעמו הוא') הממחיש את ההבדל בין 'ידעת היום' לבין 'הושבות אל לבבך'...

לשון הרע בתשלום

ר' בעריש, מנכבדי הקהילה, ניגש לאחד מצעירי הקהילה בשם ר' זונדל כשהצעה בפיו: "הפץ אני מאוד לדבר לשון הרע, הדיבורים הרעים מצעלה לי את האדרנלין בגוף וממייצים אותי, וכפי שהבחנתי, אתה מאלו שתמיד יש להם מה לומר.

כולם מכירים את השיר המפורסם "פרעה בפיג'מה באמצע הלילה", ואם אין ישראל נביאים - בני נביאים הם, ונראה ללמוד מוסר השכל נורא ואיום מ'פרעה בפיג'מה'... (ושמעתיה מתי"ח גדול שאין לזה מקור, ולענ"ד יש לזה מקור גדול, וכלהל).

פרעה הרשע, עומד אחרי סדרה של תשע מכות עוצמתיות וכואבות ביותר, הוא כבר הודה שיש אלוקים, "חטאתי הפעם, ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים" (שמות ט כז), עבריו ויועציו אומרים לו "הטורם תדע כי אבדה מצרים" - ואז מגיע אליו התרה חמורה....

"ועֲבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלַיְלָה הַזֶּה וְהִפְתִּי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד הַבְּהֵמָה וְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי ה'" (שמות יב יב)...

נתאר לעצמינו שרוסיה מודיעה שהיא הולכת לתקוף בטילים גרעיניים את ארה"ב בשעה 12 בלילה - האם נשיא ארה"ב והרמטכ"ל ילכו לישון? ועוד במיטה עם פיג'מה?

ומה קורה אזל ידידנו הג'וק 'פרעה'? ועוד אחרי תשע מכות שלא נפל דבר מכל אשר אמר משה?

"וַיָּקָם פְּרַעֲהוּ לַיְלָה הוּא וְכָל עַבְדָּיו" - פירש"י - "ממטתו"... הייתם מאמינים?

פרעה יודע שהוא הולך למוות הלילה... ולכל הפחות הולך להיות מכת מוות על העם שלו שבה ימותו רבבות אזרחים שלו, מיליונים (!!!), והוא הולך לישון במיטה שלו!!!

זה נתפס במוח? לא !!!

זה הכבדת הלב ואי ראיית המציאות באופן מבהיל ונורא! זה עקשנות 'פרעה'עית נוראית!!!

איי איי איי... ומה איתנו?

האם ה'פרעה' שבקרבו נתן לנו להסיק מסקנות מפוכחות מהמציאות הברורה לפנינו, או שאנחנו גם הולכים לישון עם פיג'מה??

ישנם דוגמאות לרבבות אין מספר, -[וכמוכן שאין אני ראוי להוכיח אחרים, ולכולם ידוע מצבי השפל בתורה ויראת שמים, ושאר ענייני עבודת ה', אבל 'מינו דוכי לי זכי נמי לאחרוני'...]

לדוגמא: "דע מאין באת ולאן אתה הולך וכו'... האם אנחנו חיים את הדברים? או שאנחנו מתנהגים "שמח בחור בבתרותך" [לאו דווקא בחור, אבל לא חיים מספיק את יום המיתה...].

האם אנחנו מוכנים ל'עמוד וערוך מקרא שקרית'? ועוד ענייני חשבון הנפש עד אין מספר...

האם אנחנו מוכנים ל'עמוד וערוך מקרא שקרית'? ועוד ענייני חשבון הנפש עד אין מספר...

"עורו ישנים משנתכם", נוריד את הפיג'מה לא יהיה מצב של 'הוא ער לך ואתה ישן לו' [חובת הלבבות]....

אבל... צריך לדעת ש...

העיקר זה להיחלם, לא העיקר זה הניצחון...

מעשה פלא סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א (מעמד 'שירת הים' - ליל 'שביעי של פסח תשפ"ג, בית הכנסת 'איצקוביץ' בני ברק) בשם הגאון הגדול רבי מנדל שפרן שליט"א, שפעם דנו ראשי ומנהלי 'קופת העיר' בבני ברק יצ"ו עם מרן שה"ת רבי חיים קניבסקי זצ"ל אודות גדריו הדין של 'עניי עירך', ושאלוהו אודות איש הדר בעיר אחרת אלא ש'מקום עבודתו' בבני ברק, האם הוא נחשב כעניי עירך שצריך להקדימו לצדקה אם לאו, והשיב להם הגר"ח ש"ע"פ דין תורה הוא נחשב לאחד מתושבי העיר ומחויב ליתן לצרכי הקהילה, ודבר זה מפורש בתנ"ך

